

ÖSTTYSKLANDS BARN UNDER RÖDA STJÄRNAN

Av kapten CARL-MAGNUS BJÖRKLUND

Vi lär och undervisar för freden! Att lära mer är att prestera mer! Ingen minister får störa undervisningen — inte du heller!

RUNT omkring denna sinnrika inskrift som pryder en stor skola i Sachsen i tyska demokratiska republiken, det vill säga dagens Östtyskland, ler Sovjetunionens och Östtysklands kommunistiska ledare sina stereotypa pappleenden från väldiga plakat. Ingen minister får störa undervisningen — men kanske har inskriptionen inte längre rätt sedan DDR:s säkerhetsminister, Wilhelm Zaisser, placerat sin hustru Else som extra kulturövervakningsminister.

— *Kultura — nix gut!* Denna rödarmistens stående fras efter stormningen av Berlin i början på maj 1945, har skrämmande förverkligats i det östtyska skolväsendet av idag, där 18-miljonersstatens barn och ungdom med en imponerande men kuslig hast förvandlas till kommunistiska robotar, med eller utan finkalibriga vapen, dolkar och röda fanor som skolutrustning. Små ryskspråkiga tyska barn i ungpionjärernas massuppmarscher, småskolornas hyllnings-talkörer till Sovjetunionens ledare, fri tysk ungdoms — FDJ — 1 200 000 ungdomar i stram parad, allt detta är ett skådespel tätt inpå Sveriges knutar, som borde studeras ingående och föranleda ökad insikt om vad Sovjetunionen vill i Västeuropa.

— *Kultura — nix gut!* Ivan hamrade sönder klosettstolarna och slet telefonlurarna från apparaterna under sitt intåg i rikshuvudstadens ruiner. Rödarmisten förstod ingenting av *kultura* och betraktade den som fientliga och farliga element. Förf. vandrade 1946 genom ett en gång mönstermodernt sjukhus vid nuvarande polsk-ryska gränsen och såg sterilisationsapparaternas rostfria och kromblänkande effektivitet förvandlad till buckliga plåthögar, operationssalarnas inredning sönderslagen och väggar och tak

sönderskjutna. Den europeiska kulturen skulle lämna plats för den asiatiska. I Östberlins folkvimmel kan man få höra vitsen *Kultur-Beutel*, »kulturväskan», om toalettnecessären. Det ligger något i klyschan — det vi betraktar som livets nödtröft är för Ivan något märkligt, främmande.

Inom det östtyska skolväsendet kan man i juni månad 1953 urskilja tre utvecklingsfaser:

- 1) slutgiltiga åtgärder för att omorganisera samtliga skolor till uppfostringsanstalter av rysk typ;
- 2) hård kamp mot allt inflytande utifrån som icke är strängt kommunistiskt;
- 3) stark lärarbrist efter massflykt, avskedanden och häktingar.

Bottenskolorna präglas av en målmedveten uppfostran av de små medborgarna till kollektivister. Religionsundervisningen kan nu inte längre äga rum inom skolschemats ram, då den stämplat av de styrande som »icke-önskvärd störning av lärjungens karaktärsdanning». De elever som deltar i den frivilliga religionsundervisningen övervakas och inrapporteras till statssäkerhetstjänsten. Elev som är medlem av kyrkliga ungdomsorganisationer har ingen möjlighet att komma in i mellanskolan.

I februari i år utfärdades föreskrifter om hur de östtyska skolbarnen skall tillbringa ferierna. Obligatoriskt deltagande från första skolåret i de statliga sommarlägrens förpolitiska utbildning skapar förutsättning hos de små för nästa utbildningsepoks förmilitära utbildning.

Våren 1953 har åter ett stort antal folkskollärare utrensats. Den minsta förseelse, t. ex. vägran att skriva under en partiresolution, eller ett förflutet yttrande, uppsnappat av SSD:s, statssäkerhetstjänstens, agenter, föranleder avsked eller arrestering.

Mellanskolornas övre klasser genomför i år en obligatorisk värningskampanj för folkarmén. Även i den vanliga skolundervisningen stoppas nu krigspropaganda in. Själva den förmilitära utbildningen omhändertas av »Förbundet för sport och teknik» (GST, »Gesellschaft für Sport und Technik»). Hittills har man i ca 50 procent av alla mellanskolor infört obligatoriskt medlemskap i GST. Terrängtjänst, skjututbildning, motorkännedom, signaltjänst, grundläggande segelflygutbildning och viss marin utbildning ingår i GST:s övningar.

De regionala skolöverstyrelserna har order att ställa minimum

10 procent av alla abiturienter till den kasererade folkpolisens förfogande. Önskvärt är emellertid att minst var sjunde abiturient »ställer sig till förfogande».

Yrkesval är nu ett okänt begrepp i DDR i och med att alla skolbetyg och handlingar måste läggas inför skolstyrelsen som sedan bestämmer den unges yrkesval.

FDJ:s ledare fungerar som ett slags lokala skol-politruker. Speciellt när det gäller avslutningsprov och examina fungerar de som kontrollanter, i enlighet med »Förordningen om mellanskolornas avslutningsprov» av den 27 februari 1950. FDJ:representanten har enligt förordningen rätt att ställa frågor till examinandena.

Utbytet av lärare har sedan 1950 gått allt snabbare, allteftersom nya »Jung-Lehrer» kläckts fram ur de politiska skolorna. En 21-årig nytillträdande rektor för en skola i Sachsen yttrade i sitt första anförande till barnen bl. a.: »Jag är hundra procentig kommunist och hedning och min bibel är Sovjetunionens kommunistiska partis historia. Min sångbok är FDJ:s och FDJ är den enda ungdomsorganisation som jag tolererar!»

I barnorganisationen »Unga pionjärer» är barnen medlemmar tills de fyller 14 år. Upp till fjärde skolåret skall den politiska undervisningen tas en smula legert enligt utfärdade anvisningar: »Läraren eller pionjärledaren må inskränka sig till läsning och förklaring av uppsatser i *Pionerskaja Pravda*.»

Uppfostran till hat är grundelement i den östtyska folkskoleundervisningen, som skall förvandla barnen till folkarméaspiranter inför ett kommande krig. Det statliga organet »pädagogik», instruktionstidskrift för den nya skolan, skriver i nr 9, 1950: »Den demokratiska patriotismen är stridsduglig. Den appellerar till hatkänslor mot allt reaktionärt och att bära vapen är den inte främmande. Uppfostran till hat mot allt reaktionärt skall göra vår ungdom obönhörligt hård i kampen mot allt som skadar och hämmar Tysklands framsteg och utveckling.»

En lärare i historia i sjunde och åttonde klasserna — 13—14-åringar — undervisar enligt följande:

Medborgarrevolutionen, 22 timmar.

Franska revolutionen och dess verkningar, 10 timmar.

Kapitalismen, 8 timmar.

Nationella och demokratiska krafterns kamp mot reaktionen, 20 timmar.

Kapitalismens utveckling och arbetarrörelsens början i Tyskland, 17 timmar.

Tyskland och imperialismen, 8 timmar.

Det första imperialistiska världskriget, 24 timmar.

I åttonde klassen fortsätter undervisningen med 18 timmar om oktoberrevolutionen, 10 timmar om novemberrevolutionen i Tyskland, 15 timmar om andra världskriget och 19 timmar om andra världskrigets följder etc.

I folkskolans åttonde klass omfattar avgångsprovet i muntlig ryska bl. a. översättning av text, en fråga ur satsläran och frågor om sovjetunionen: vad vet du om Puschkin, vilka städer ligger vid Volga, vad innebär förkortningen USSR, vilka rättigheter och skyldigheter har en sovjetmedborgare, varför är USSR Tysklands bästa vän, vilka uppgifter har Lenin gett ungdomen etc.

Statssäkerhetstjänstens utnyttjande av barnen som agenter bör också nämnas. De partienrollerade lärarna har noggranna instruktioner att under timmarna genom förtroligt samspråk locka ur barnen detaljer ur deras hemliv; vad talar far och mor om vid måltiderna, har de någonsin sagt något om vår regering, vad säger de om ryssarna, om Sovjetunionen etc. Läraren vidarebefordrar rapporterna till närmaste FDJ-kontrollant som sänder in dem till SSD.

Denna lilla kortfattade översikt av kulturutvecklingen i DDR skulle inte vara komplett utan ett omnämnande av de 3 350 ungdomar under 18 år, som sitter i de östtyska koncentrationslägren, enligt det kartotek som »Kampfgruppe gegen Unmenschlichkeit» lagt upp i Västberlin. 13 barn mellan 7 och 12 år sitter bakom taggtråden som »politiska förbrytare», 24 trettonåringar, 200 fjortonåringar och 990 sjuttonåringar etc. Sextio tonåringar sitter med 25 års internering ådömt! En 14-åring skriver till sin mor bl. a.: »Kära Mor! Jag mår bra. Jag har av sovjetiska militärdömsstolen dömts till 25 års arbetsläger. Du får var fjärde vecka skicka ett trekilos paket, var snäll och skicka mat och 1 par strumpor, 1 handduk, 2 näsdukar och en tvålbit. Du får skriva till mig en gång i månaden, men bara högst 15 rader. Skicka snart. Var inte ledsen! Många hälsningar Din Horst.»

Detta är ett tidsdokument från Europas mitt, där dagens generation flyr i panik undan den röda stjärnan men barnen uppfostras till dess bärare.